

Så här fungerar AMA-systemet

I tekniska beskrivningar är det viktigt att hänvisa till AMA på rätt sätt. Här får du veta hur AMA, RA och AMA-nytt är tänkta att användas, så att du kan skriva tydliga tekniska beskrivningar – och undvika de vanligaste fallgroparna.

Hur du gör AMA gällande i tekniska beskrivningar

Det korrekta sättet att göra AMA gällande i en teknisk beskrivning är att först åberopa önskad generation och teknikområde i sin beskrivning. Till exempel: "Denna tekniska beskrivning ansluter till AMA Hus 24."

För att sedan åberopa text ur AMA ska de för projektet aktuella koderna

och rubrikerna skrivas in i den tekniska beskrivningen. Det är alltså inte korrekt att skriva "AMA gäller i tillämpliga delar", då det lätt kan leda till tvist angående vilka dessa tillämpade delar i en beskrivning skulle vara.

Enligt pyramidregeln gäller också texter under rubriker som ligger ovanför

i strukturen. Först då gäller kraven i tillämpliga koder i AMA.

Sättet att korrekt åberopa AMA hör till sambandsregeln. Sambandsregeln säger även att varje generation av AMA, RA och MER är inbördes versioner som hör ihop och ska användas tillsammans.

Exempel: AMA EL 25, RA EL 25 och

MER EL 25 tillhör samma generation.

Texterna i AMA är allmänt formulerade och beskriver av branschen accepterade metoder och tillämpad teknik. Texten i AMA är inte fullständig, vilket framgår av RA – där en mängd råd ges om vilka uppgifter som handlingarna behöver kompletteras med.

Har du koll på förkortningarna?

AMA

Allmän material- och arbetsbeskrivning

RA

Råd och anvisningar

MER

Mät- och ersättningsregler

AF

Administrativa föreskrifter

Så använder du RA på rätt sätt

Eftersom RA inte innehåller färdiga krav blir skrivelsen "RA gäller i tillämpliga delar" särskilt knepig. I RA ges råd och anvisningar till beskrivningsförfattaren om projektspecifika krav som kan behöva skrivas in i handlingarna. Ofta finns flera alternativ som behöver övervägas.

Det är inte meningen att entreprenören ska behöva läsa RA i produktionskedet av ett projekt. Det är inte ens säkert att entreprenören har tillgång till RA. Därför ska varken text, tabeller eller figurer som finns i RA åberopas i den tekniska beskrivningen.

Typisk text i RA

Ett exempel på en typisk text i RA, som ska hjälpa beskrivningsförfattaren att komma ihåg att ett beslut ska fattas, finns i RA Hus 24, kapitel K: "Ange infastämningsmetod, till exempel skruvning, spikning, klamring eller limning."

Det är meningen att beslutet då ska skrivas in i den tekniska beskrivningen, inte att någon i produktionsskedet ska ta beslutet på stående fot. Liknande

exempel på att det finns flera tänkbara lösningar återkommer på många ställen i tekniska AMA.

Möjlighet att frånga AMA

Ett annat exempel på en typisk text finns i RA Hus, kapitel F: "AMA föreskriver fogtjocklek för vanligt murbruk i intervallet 10–15 mm. Ange om fog ska utföras med annan tjocklek."

Här påminns beskrivningsförfattaren om att det finns möjlighet att frånga kraven i AMA genom att i beskrivningen ange en alternativ tjocklek på fog. I produktionsskedet ska beslutet redan vara taget. Texten i själva RA är alltså inte till någon nytta i produktionen.

Håll den tekniska beskrivningen aktuell

Tekniska AMA kommer ut vart tredje år, AMA AF ännu mer sällan. Syftet med tidskriften AMA-nytt, som utkommer två gånger per år, är att hålla den aktuella AMA-generationen uppdaterad tills en ny generation släpps. AMA-nytt består av två delar: en informationsdel och en beskrivningsdel.

Hjälp vid upphandling

Informationsdelen innehåller artiklar som är till hjälp vid upphandling och utförande av entreprenader samt motiv

och förklaringar av texter i AMA.

Beskrivningsdelen innehåller förslag på nya eller förändrade krav i AMA-systemet. Dessa krav kommer att föras in i nästa generation av AMA, om de fortfarande bedöms vara relevanta.

Exempel: den senaste AMA Anläggning är AMA Anläggning 23, som släpptes våren 2023. Under hösten samma år publicerades det nya kravdokumentet TRVINFRA-00398 Banutformning, som ersätter bland annat TRVINFRA-00004 Infrastrukturprofiler.

TRVINFRA-00004 var aktuell vid släp-
pet av AMA Anläggning 23 och hänvisas
till under bland annat koden BCB.72.

I AMA-nyttts beskrivningsdel får beskriv-
ningsförfattaren ett förslag på en ny text
anpassad till förändringen, i det här fallet
kravdokumentet TRVINFRA-00398 Ban-
utformning.

Företrädesregeln

För att göra det nya textförslaget gällan-
de måste textförslaget skrivas in i den
tekniska beskrivningen – då träder före-
trädesregeln i kraft. Företrädesregeln är
en regel i AMA som innebär att det som
står skrivet i den tekniska beskrivning-
en gäller före kraven i AMA. Detta för att

ge företräde till detaljprojekteringen och
undvika otydligheter i fall av motstridiga
uppgifter.

Exempel: i ovanstående fall för kod
BCB.72 går det i AMA-nyttts beskriv-
ningsdel att läsa följande:

"I AMA utgår andra stycket.

Det ersätts med:

Tillfälliga anordningar, byggnader, ma-
skiner med mera får inte inkräkta på det
fria utrymmet enligt TRVINFRA-00398
Banutformning. Upplag eller liknande ska
uppfylla bestämmelser angivna i TRVIN-
FRA-00398 Banutformning."

Denna skrivelse bör då i sin helhet
föras in i den tekniska beskrivningen.

Säkerställ att beställaren får det som har beställts

En viktig del i en entreprenad är att den ska avslutas och bli godkänd. För att det ska vara möjligt måste det gå att avgöra om arbetena uppfyller kontraktsenliga krav. Kort sagt: har beställaren fått vad den har beställt?

Om utförandekraven är luddigt formulerade – med bara svepande hänvisningar till AMA, RA eller AMA-nytt – blir det en grannlaga uppgift för besiktaren att objektivt avgöra det.

Finns det matchande text i AMA går det visserligen att jämföra aktuellt utförande med de kraven. Ibland kan lös-

ningarna vara så etablerade att det inte råder någon tvekan om lämpligheten. Om objekten är dolda får besiktaren förlita sig på någon form av dokumentation från entreprenören, ibland muntlig beskrivning.

Bekymmer med RA

Att hänvisa till RA ger andra bekymmer. Det mest uppenbara är att det inte förutsätts att entreprenören ska läsa RA tillsammans med den tekniska beskrivningen.

Att RA många gånger har flera alter-

nativa lösningar är nästa bekymmer. Vad som är tillämpligt i det aktuella projektet blir därför en tolkningsfråga. Entreprenören ser det på ett sätt, besiktaren på ett annat.

Formuleringar som "AMA, RA och AMA-nytt gäller i tillämpliga delar" eller liknande bör undvikas. För att säkerställa tydlighet och undvika tolkningsproblem är det viktigt att följa de regler som gäller för användningen av AMA-systemet. AMA är ett referensverk som branschen frivilligt kan använda, men det är alltid upp till projektet att tillämpa det på ett korrekt och tydligt sätt. Det är därför avgörande att hänvisningar och krav i be-

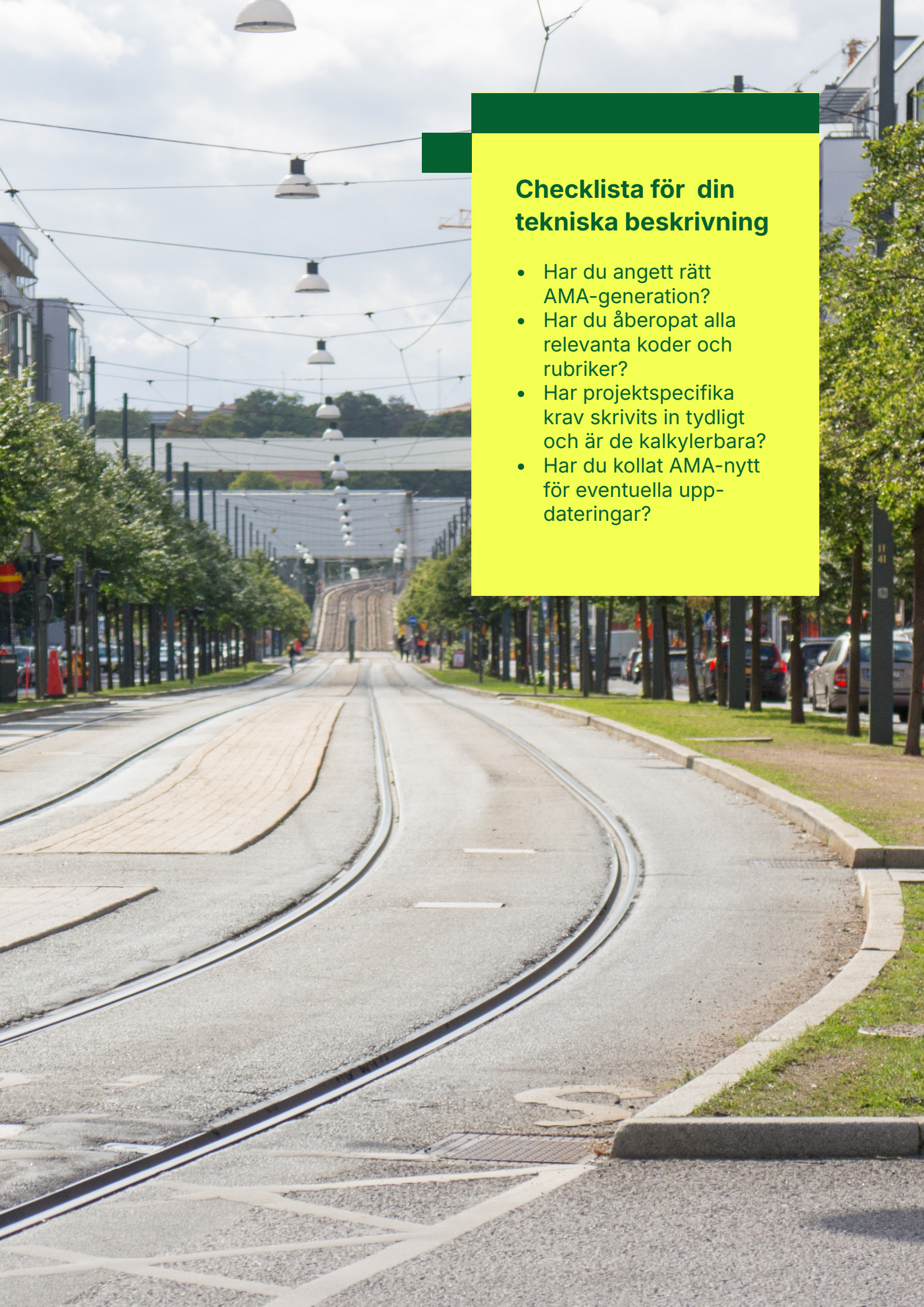
skrivningen är så specifika och tydliga att det går att avgöra om arbetet uppfyller beställarens krav.

Smartare tillsammans

Kort sagt: en tydlig teknisk beskrivning gör hela projektet enklare och tryggare. När AMA används på rätt sätt minskar risken för missförstånd – och alla inblandade vet från början vad som faktiskt gäller. Det kan potentiellt spara både tid och pengar.

När vi pratar samma språk, och arbetar efter samma tydliga underlag, ökar chansen för ett gott resultat. Vi jobbar helt enkelt smartare tillsammans.

Checklista för din tekniska beskrivning

- Har du angett rätt AMA-generation?
- Har du åberopat alla relevanta koder och rubriker?
- Har projektspecifika krav skrivits in tydligt och är de kalkylerbara?
- Har du kollat AMA-nytt för eventuella uppdateringar?

SVENSK BYGGTJÄNST

Gemensam kunskap att bygga på

